

Német nyelv és irodalom

(a nyelvoktató, a bővített nyelvoktató és a kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatás számára)

1–4. évfolyam

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a nyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. A nyelvi képességek fejlesztése nem csak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

A nyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozatos német nyelv és irodalom tantárgy középpontjába kerettantervünk az olvasás-szövegértés képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják a német nyelvet. A tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban a német nemzetiségi nyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a közismereti és az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez.

1–2. évfolyam

A tanuló érzelmi érzékenysége, erkölcsi gondolkodása legalább olyan szintre kerül, hogy bekapcsolódik a jó és a rossz, a szép és a csúnya fogalmak tartalmáról szóló órai beszélgetésekbe. Megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy szöveghagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Részt vesz a ritmusérzékét,

mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képesé válik az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rögtönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére bábjátékban, drámajátékban. A német nyelv és irodalom foglalkozások feladatmegoldásaiban, közös tevékenységeiben tapasztalatot szerez a társakkal való együttműködésről, tevékenységek kezdeményezéséről. A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot.

A gyerekek az iskolába lépés előtt szerencsés esetben legkorábban az óvodában, vagy szűkebb környezetükben ismerik meg a német nyelvet. A tantárgy feladata az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a német nemzetiség nyelvén történő spontán szóbeli és írásbeli megnyilatkozás elősegítése.

Az 1-2. évfolyam egyik legfontosabb feladata a második évfolyamtól az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további nyelvi nevelés alapja is. Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért a 2. osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

A német nemzetiségi nyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, mert a nyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket. Ebben a tantárgy támaszkodik a magyar nyelv és irodalom órákon elsajátítottakra.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 68 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanórai nyelvtanulási folyamatban való értő részvétel, a német nyelv szóbeli kommunikáció alapjainak, vagyis a beszédértés, hallás utáni értés és az önálló kifejezés alapjainak elsajátítása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A jellegzetes német beszédhangok, hangkapcsolatok helyes kiejtése. A szóbeli kommunikáció során a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Élmény, gondolat, érzés egyszerű kifejezése, megfogalmazása a beszédhelyzetnek megfelelő egyszerű kifejezésekkel. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített	A tanuló képes – egyszerű felvilágosításokat adni, kérdéseket feltenni; – megértési nehézségeit egyszerűen kifejezni; – megszokott tanórai helyzetekben előre megadott nyelvi eszközöket felhasználni; – megérteni az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit; – kérdésekre válaszolni; – használni a bemutatkozás,	<i>Német népismeret: a tanuló saját személye a családban, a családtagok elnevezése, az alapvető családi és rokoni kapcsolatok ismerete. Családfa készítése. Személyek és tárgyak leírása fotók alapján, a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása.</i>

ismeretek megértése. Szókincs bővítése, pontosítása szövegek környezetben történő értelmezéssel és képek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.	köszönés nyelvi formáit.	A családtagok ábrázolása játékos formában. <i>Ének-zene:</i> német gyermekdalok. <i>Vizuális kultúra:</i> képek, egyszerű pl. kitalált vagy átélt cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval).
Kulcsfogalmak	Megértés, kiejtés, bemutatkozás, család, családfa, köszönés, kérés, köszönetnyilvánítás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korosztálynak megfelelő olvasási és szövegértési képességek elsajátítása. Az értő hangos és néma olvasás.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű olvasott szöveg megértése egészében (adott esetben ismétlést követően) célirányos feladatok segítségével. Egy adott feladat megoldása során elért eredmények ismertetése. Ismert olvasott szövegek kiegészítése.	A tanuló képes – biztonsággal olvasni szavakat, szó szerkezeteket, ismert rövid szöveget; – írott szöveg elolvasását követően meg tud oldani a megértést igazoló feladatokat.	<i>Német népismeret:</i> személyek, élőlények, tárgyak, jelenségek szóanyagának biztos olvasása. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> utasítások olvasása és megértése német nyelven is. <i>Vizuális kultúra:</i> a szövegértést segítő képi ábrázolások használata. <i>Éne-zene:</i> hallásfejlesztés.	
Kulcsfogalmak	Betűelem, szókincs, szöveg kiegészítés, szöveg átalakítás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok		Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az írás jelrendszerének elsajátíttatása. A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességekülönbségek figyelembevételével. Az írástechnika és a tetszetős, rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Betűkapcsolatok, rövid szavak írása. A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és használja a német ábécé betűinek írott alakjait; - írása folyamatos gyakorlással fokozatosan rendezetté válik: a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz; - képes szavakat, szókapcsolatokat minta és tollbamondás alapján leírni. 	<i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk használata.	
Kulcsfogalmak	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.		
Tevékenységek/ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Az íráshasználat normáinak megtartása. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után vagy emlékezetből.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - másolásakor nem vét írástechnikai hibát; - jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; - a gyakorolt szóképlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt, különös tekintettel a főnevek nagybetűs írására; - ismeri az időtartam jelölési módját; 	<i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különböző vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása. <i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás. <i>Ének-zene:</i> tempó,	

	- ismeri a hangok magyartól eltérő jelölési módját: sch – s, z, ß.	ritmus.
Kulcsfogalmak	Margó, mondatkezdés, mondatzárás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia V. Általános interakciós készség	Órakeret 80 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A sikeres kommunikációhoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása különböző szituációs összefüggésekben.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével. Szavak, szókapcsolatok, kifejezések szituációkban való alkalmazása.</p> <p>A mindennapi nyelvhasználatban meghonosodott kiejtési és hanglejtés alapján történő gyakorlás.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; - különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni; - megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani; - dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni; - mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan reagálni azokra; - a tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot elsajátítani; - a német nyelv tanult szókészletét érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.</p>

Kulcsfogalmak	Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás, mondóka, kiejtés, intonáció.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai német nyelv használatához szükséges nyelvtani ismeretek, egyszerű nyelvi struktúrák elsajátítása és alkalmazása a szövegértés, szövegalkotás folyamatában. Az alapvető morfológiai és mondattani törvényszerűségek használatának gyakorlása az önálló írásbeli és szóbeli kommunikáció során.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A német ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata feladatokban.</p> <p>Szófajok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ige (főigék, segédigék). - Főnév (nemek, egyes szám, többes számú alakok). - Névmások (személyes, kérdő, mutató). - Kötőszók (egyenes szórenddel állók). - Határozószó (helyhatározó). - Módosító szó (tagadószók). <p>Mondattani ismeretek: Mondatfajták (modalitás szerint: kijelentő, kérdő, felszólító; szerkezet alapján: egyszerű és összetett.)</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrákat megérteni; - gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szószerkezetek, mondatok.</p>
Kulcsfogalmak	Ábécé, szófajok, szószerkezet, mondatalkotás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi kultúra megalapozása és fejlesztése műalkotások megismertetésével. Egyszerűbb irodalmi olvasmányok tartalmához kapcsolódva szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása. Az elsajátított tudásanyag összekapcsolása gyakorlati	

tevékenységelemekkel: játékokkal, feladatokkal.		
Tevékenységek/ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A hazai német irodalomból vett rövid, gyermekeknek szóló népköltészeti alkotások elolvasása, mondókák, rigmusok, rímes versek megtanulása.</p> <p>Irodalom: Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>; Josef Michaelis: <i>Zauberhut</i>.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - néhány mondókát, verset kívülről elmondani; - rövid terjedelmű epikai műveket és lírai alkotásokat tanári segédlettel olvasni; - dramatikusan játékokban társaival együtt játszani. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Ének- zene:</i> ritmus.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelmez, kellék, díszlet.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> népköltészeti alkotások, műfajok.</p>
Kulcsfogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Közismereti témák megismertetése. Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása. Az elsajátított tudásanyag összekapcsolása gyakorlati tevékenységelemekkel: játékokkal, feladatokkal.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Alapvető ismeretek, elsajátítása, tapasztalatok megfogalmazása a közismereti témák vonatkozásában.</p> <p>A közismereti témák alapszókinccsének elsajátítása.</p> <p>Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Személyes életvitel: a tanuló személye, rokoni kapcsolatok. - Társadalmi élet: családi ünnepek, étkezés. - Kulturális élet, média: mondókák, versek. 	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - alapvető szókinccsel és egyszerű mondatmodellekkel a témáról beszélni; - a tananyagot tanári segédlettel feldolgozni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> a tanuló közvetlen környezete.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Iskola, képzés, hivatás: osztályterem, tantárgyak. – Gazdaság, technika, környezet: lakóhely, lakás. – Politika és történelem: szabályok az osztályteremben. 		
Kulcsfogalmak	Család, családtagok, testápolás, hobbi, születésnap, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, falu, város, osztály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének megalapozása.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>A tanulás szerepe és módjai. Tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tanári segédlettel szótárfüzetet vezet és használ; – a tanult szókincset ismert technikákkal önállóan is gyakorolja: szó-/képkártyák, gyakorlatok, játékok; – információszerzéshez tanári segédlettel használ gyermekszótárt és képes szótárt; – egyszerű hallott szövegből többszöri meghallgatás után alapvető információkat szerez; – egyszerű kifejezésekkel információkat érthetően kifejez; – érdeklődő a tanulás terén, saját érdeklődésének megfelelően információt keres. 	<p><i>Környezetismeret:</i> információszerzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>	
Kulcsfogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, közismereti és irodalmi szövegek alapján.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).	A tanuló képes - beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; - dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.	<i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban. <i>Német népismeret:</i> élő hagyományok. <i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése. <i>Erkölcstan:</i> családtagok, szeretet, barátkozás. <i>Környezetismeret:</i> az ember és környezete.
Kulcsfogalmak	Tanulság, konfliktus, közmondás.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló beszéljen érthetően, alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait.</p> <p>Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre a szituációnak megfelelően válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a feladatokban.</p> <p>Használja a bemutatkozás, a megszólítás és köszöntés udvarias nyelvi formáit.</p> <p>Legyen képes néhány összefüggő mondat alkotására.</p> <p>Szöveghűen mondja el a memoritereket.</p> <p>Rutinszerűen használjon szavakat, alapvető kifejezéseket. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatoságra, pontosságra törekvően olvasson fel.</p> <p>Irányított feladatok segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.</p> <p>Írása legyen rendezett, pontos.</p> <p>Jelölje helyesen a <i>sch</i>, <i>s</i>, <i>z</i>, <i>v</i>, <i>ä</i> hangokat a tanult szavakban, tudja a tanult szavakat helyesen leírni.</p> <p>Válassza el helyesen az egyszerű szavakat.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.</p> <p>Legyen nyitott, motivált a német nyelvi képességek fejlesztése területén. A német nyelvi részképességeinek fejlettsége arányos.</p>
---	---

3–4. évfolyam

A beszéd-készség, a szóbeli megnyilvánulások és szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a nemzetiségi tanító folyamatos feladata.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, az idegen vélemény elfogadásának, a saját vélemény megfogalmazásának képességét, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű köznapi és irodalmi szövegformákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, köznapi és irodalmi kifejezésformák felfedezésére, a német nyelv és a német nemzetiségi kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás egyszerű technikáinak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek a szókinccs kialakításának forrásai is hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása. A 3-4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		Órakeret 66 óra
Előzetes tudás	A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén. Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédkészség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A beszéd és a megértés szintjének továbbfejlesztése. A nyelvi önállóság fejlesztése, a tanítói utasítások, feladatok helyes értelmezése, megoldása. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A szóbeli kommunikáció során, mondatok, szövegek, olvasásakor, memoriterek elmondásakor, a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása. Lírai, elbeszélő és dramatizált szövegek érthető előadása. A nyelvi kommunikációs	A tanuló képes – párbeszéd helyzetben rövid, érthető, a beszédhelyzetnek megfelelő hozzászólással részt venni; – felvilágosítást adni, kérdéseket feltenni; – megértési nehézségeit kifejezni;	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd. <i>Német népismeret:</i> családtagok jellemzése. <i>Ének-zene:</i> német gyermekdalok.	

<p>folyamatban egyszerű szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése; tartalmának megadott szempontok alapján történő visszaidézése.</p> <p>Élmény, gondolat, érzés, tárgyak ábrázolása, események felidézése, bemutatása, megfogalmazása a beszédhelyzetnek megfelelő egyszerű és összetett mondatokban előzetesen megadott szempontok alapján, a tanult nyelvi eszközökkel.</p> <p>Kérdések, utasítások, kérések, információk, közvetített ismeretek megértése.</p> <p>Hallott szöveg és/vagy az azt kísérő szemléltető anyagok értelmezése alapján a szöveg megértése, képek, illusztrációk alapján megadott szöveg alkotása.</p> <p>Szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szóban elhangzó gyakori fordulatokat magyarul és németül megnevezni; - megszokott tanórai helyzetekben előre megadott nyelvi eszközöket felhasználni; - tanítói kérdésekre válaszolni, utasításokat végrehajtani; - eseményeket, tárgyakat, jelenségeket, előzetesen megadott rendszer szerint egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazni; - hallott szöveg és/vagy az azt kísérő szemléltető anyagok értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni; - képekről beszélni, szöveg tartalmára vonatkozó kérdésekre reagálni. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> mesék, történetek illusztrálása, saját médiaélmények felidézése, megjelenítése (pl. szerepjáték).</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Párbeszéd, szókincsbővítés, előadás, mondszerkesztés, tartalom, illusztráció, lírai szöveg, elbeszélő szöveg, dramatizált szöveg.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvhasználati kompetencia II. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és értelmezése</p>		<p>Órakeret 40 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, az értő olvasás kialakítása.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Olvasástechnikák gyakorlása, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása.</p> <p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, tankönyvi szövegek megismerése, ezek megértése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - az olvasás terén motivált, érdeklődő; - folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p>	

<p>Grafikus szervezők (ábrák, táblázatok,) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Olvasási stratégiák, olvasásértési folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - értelmezi az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; - ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>
Kulcsfogalmak	Szöveg, szövegértés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Az íráshasználat fejlesztése		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, tollbamondás után.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értékékként való elfogadtatása.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása.</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után.</p> <p>Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - az írást eszközszinten használni, a szöveget gazdaságosan elrendezni; - egy adott helyzetre vonatkozó elemi szó- és kifejezőkészséggel írni. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.</p>	
Kulcsfogalmak	Íráskép, szövegekép, olvashatóság.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Szövegalkotási gyakorlatok		Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Történetalkotás szóban. Az írásbeli szövegalkotó készség megalapozása.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	

<p>Alapvető ismeretek a cím szerepéről, jellemzőiről. Leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről. Párbeszéd megfogalmazása ismert témákban. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása. A fogalmazások javítása a tanító segítségadása mellett.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tanult fogalmazási ismereteket felhasználni; - írása jól olvasható, lendületes, füzetei rendezettek, tiszták; - a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. 6-8 mondat terjedelmű leíró fogalmazást készít; - tanítója útmutatásai alapján kijavítja helyesírási hibáit. 	<p><i>Környezetismeret:</i> a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A természeti látványok megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal.</p>
Kulcsfogalmak	Párbeszéd, leírás, jellemzés, üzenet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia V. Általános interakciós készség	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	A sikeres kommunikációhoz szükséges alapvető kompetenciák elsajátítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Növekvő önállóság a tanulók nyelvi megnyilatkozásaiban, szóbeli és írásbeli feladatok utasításainak végrehajtásában. A legkülönbözőbb helyzetekben folytatott sikeres szóbeli kommunikációra törekvés.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Fokozott tanulói önállóság a feladatok megoldásában. A szövegben lényeges információk megtalálása. Már tanult nyelvi szerkezeteket és szókinccset használó szöveg megértése kiegészítő feladatok segítségével. Kommunikáció különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetésekben. A mindennapi nyelvhasználatban leggyakrabban előforduló szókinccs használata.</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - fontos információkat egyszerű megfogalmazású szövegben szövegértési feladatok, gyakorlatok alkalmazásával, a vizuális megjelenítés eszközeivel értelmezni; - szövegekben az igaz és hamis állításokat megkülönböztetni; - szövegeket tagolni, részekből egész szöveget összeállítani; - konfliktusos helyzeteket felismerni; - az általa elvégzett feladat megoldását, eredményét bemutatni; - a tanórai kommunikációs helyzetekben rövid, érthető, tárgyyszerű válaszokat adni; - egyetértését, kételyét, bizonytalanságát kifejezni; 	<p><i>Német népismeret:</i> együttműködés és felelősségvállalás a mindennapokban.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberek közötti kapcsolatok; a viselkedés általános normái.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - szerepet játszani; - egyszerű felvilágosítást adni; - megértési nehézségeit kifejezni; - a tanítási óra nyelvi eszközkészletét rutinszerűen használni; - a nyelvileg egyszerűbb, rövid kijelentéseket követni és azokra verbálisan vagy nonverbálisan reagálni. 	
Kulcsfogalmak	Szövegértés, vélemény, beszélgetés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Megismert nyelvi jelenségek helyes használata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi kommunikációs képesség, a nyelvhasználat minőségének fejlesztése. Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása a mondatfajták, szavak, szófajok vonatkozásában.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nyelvtani ismeretek utánzásán alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. A nyelvi kultúra fejlesztése a nyelvtani formák megközelítőleg adekvát használatával. Nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben. Szavak jelentése, szókincs: állandósult szókapcsolatok, közmondások, szólások.</p> <p>Szófajok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ige (főigék, segédigék). - Főnév (nemek, egyes szám, többes számú alakok, esetek, alany és tárgyeset). - Melléknév (állítmányi szerepben). - Számnév. - Névelő (határozott, határozatlan, névelő nélküli használat). - Előjárósók (helyviszonyt kifejező). 	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - mondatok, szókapcsolatok képzésére és használatára; - helyesen használni a tanórai gyakorlatban, rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben nélkülözhetetlen mondatokat, mondatszerkezeteket; - a német főigék, a <i>sein, haben</i> segédigék jelen idejű alakjait helyesen képezni; - a főnevek nemeit, egyes és többes számú alakjait, alany, tárgy és részes esetben álló példáit felismerni, használni; - mellékneveket felismerni, - tőszámneveket használni; - a személyes névmásokat tárgyesetben ragozni; - különböző mondatfajtaikat önállóan alkotni; - a tanult helyesírási szabályokat a begyakorolt 	<p><i>Német népismeret:</i> rövid rímes szövegek nyelvjárási kifejezései.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Névmások (személyes, kérdő, mutató, tagadó névmás). - Kötőszók (egyenes szórenddel állók: <i>und, oder, aber</i>). - Határozószó (helyhatározó). - Módosító szó (tagadószó, indulatszó). <p>Mondatfajták (modalitás szerint: kijelentő, kérdő, felszólító; szerkezet alapján: egyszerű és mellérendelő összetett).</p> <p>Leggyakrabban használt nyelvhelyességi és helyesírási szabályok és írásjelek alkalmazása.</p>	<p>szókészlet körében biztonsággal alkalmazni.</p>	
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Szófaj, főnév, tulajdonnév, határozott névelő, határozatlan névelő, ige, igeragozás, melléknév, számnév, személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra</p>		<p>Órakeret 45 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az elemi irodalmi ismeretek szövegértés szintjén.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az irodalmi alkotások megismerése. A szövegértésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a német nemzetiség hagyományainak megismertetése. Az elemi irodalmi ismeretek elsajátítása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő) a beleélés, a képzelet, az asszociációs készség fejlesztése, a játék, a ritmusgyakorlatok, énekek és a zene révén.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Irodalmi szövegek témájának megfigyelése. A német és magyarországi német irodalomból vett művek olvasása és tartalmának megértése. A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált</p>	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egyes művekhez kapcsolódó szövegértési feladatokat megoldani; - az olvasmányok alapján a német nemzetiség hagyományainak megismerésére; - tanári segítséggel meghallgatni, olvasni verset, mesét, életkori 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Népköltészet. Lírai, epikus és dramatikus szövegek előadása, szerepjátékok alakítása. Mondókák, közmondások megtanulása, versek,</p>	

<p>memóriagyakorlatok. Részvétel csoportos játékokban. A tanult népszokások dramatizálása.</p> <p>Irodalmi művek Népköltészet: német és magyarországi német mondókák, népdalok, kiszámolók, népi játékok, találós kérdések, mesék, mesefajták. Gyűjtemények: pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>.</p> <p>Német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései: pl. Christian Morgenstern, James Krüss, Josef Guggenmos, Christine Nöstlinger. Gyűjtemények: Edina Rieder-Erdőfy: <i>Kinderstimmen</i>; Hans-Joachim Gelberg: <i>Überall und neben dir – Gedichte für Kinder</i>.</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései: pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele</i>; Josef Michaelis: <i>Zauberhut</i>.</p>	<p>sajátosságának megfelelő irodalmi műveket, képregényeket önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, vers, mondóka); - egyszerű szókinccsel és kifejezőkészséggel, mondatmodellekkel a történetekben bemutatott témákról beszélni, szóbeli játékos feladatokat megoldani; - olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait megnevezni. 	<p>mesék olvasása.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> mesék, történetek és azok animációs, filmes adaptációi.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Mese, mesebeli szereplő, vers, versszak, verssor, rím, ritmus, ismétlődés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Közismereti témák</p>	<p>Órakeret 30 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerűbb közismereti témákról szóbeli kommunikáció folytatása, írásbeli feladatok megoldása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A közismereti témák ismeretanyagának elsajátítása. A szókinccs és a szövegértésben való jártasság elmélyítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a német nemzetiség hagyományainak megismertetése.</p>	
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p>Országismereti témák szókinccsének, ismeretanyagának elsajátítása.</p> <p>Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Személyes életvitel: A család, napirend, testápolás. - Társadalmi élet: Étkezés, családi ünnepek, születésnap. - Iskola, képzés, hivatás: Tantárgyak, osztályterem, olvasás, képregények, nemzetiségi gyermekjátékok. - Kulturális élet és média: tv, számítógép, magyarországi német táncok, dalok, népi játékok. - Környezet, gazdasági élet, technika: Otthon, települések, a magyarországi németek települései, épületek, természet, évszakok, időjárás. - Politika és történelem: Együttműködés, szerepek, az együttélés szabályai az osztályon és iskolán belül, munkamegosztás, a német nemzetiség mindennapjai. - Német nyelv: az egyes témákkal kapcsolatos néhány helyi nyelvjárási kifejezés. 	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egyes témakörökhöz kapcsolódó szövegértési feladatokat megoldani; - változatos munkaformákban témaegységeket bemutatni; - egyszerű szókinccsel és kifejezőkészlettel, mondatmodellekkel a bemutatott témákról beszélni, szóbeli játékos feladatokat megoldani. 	<p><i>Német népismeret:</i> a tárgyalt témákkal kapcsolatos ismeretek.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített változatokhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, festéssel).</p>
Kulcsfogalmak	Társadalmi szerepek, média, közösségi kultúra.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek felmérése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanulás szerepe és módjai.	A tanuló	<i>Környezetismeret:</i>	

<p>Saját tanulási folyamat megismerése. Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészzeiről. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. Képes szótár használata.</p> <p>Ismerkedés gyermekek számára készült folyóiratokkal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - segítséggel szótárfüzetet vezet és használ; - a tanult szókincset ismert technikákkal önállóan gyakorolja: szó-/képkártyák, gyakorlatok, játékok; - egyszerű szövegtanulási technikákat alkalmaz; - nyomtatott forrásokat és médiát használ információszerezésre (gyermekszótár, képes szótár). 	<p>információszerezés az élő és élettelen környezetről.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>
Kulcsfogalmak	Információ, tudás, könyvtár, szótár, lexikon, tanulás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, véleménynyilvánítás egyszerű szituációban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Mesehősök, történetek szereplőinek tulajdonságainak megítélése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> - erkölcsi kérdésekben egyszerű nyelvi eszközökkel véleményt mondani az olvasott művek, megbeszélte témák alapján. 	<i>Erkölcstan:</i> Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezet, barátság.
Kulcsfogalmak	Tanulság, konfliktus, érték, önismeret.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló ismeri és alkalmazza a szóbeli kommunikáció alapvető szabályait. Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. Kérdésekre a megismert szókincsen belül érthető válaszokat ad.</p> <p>A bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit biztosan használja.</p> <p>A gyakorolt olvasástechnikával ismert szövegeket folyékonyan olvas és megért. Írásképe rendezett, írástempója megfelelő.</p> <p>Írásbeli szövegalkotó képessége a rutinszerűen használt szó- és kifejezésanyagban belül életkorának megfelelő szintű.</p>
---	---

	<p>Feladatokat, utasításokat megért, azokra szóban és írásban megfelelően reagál.</p> <p>A megismert nyelvi szabályokat jól alkalmazza. Közismereti témák és irodalmi művek gondolati tartalmát megérti, esztétikai sajátosságait felfedezi.</p> <p>A szereplőket meg tudja ítélni erkölcsi szempontból is.</p> <p>A tanulásban motivált; önálló tanulásra is képes.</p>
--	--